Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 1639/2006/EB dėl Konkurencingumo ir inovacijų bendrosios programos įsteigimo (2007–2013 m.) ir Reglamentas (EB) Nr. 680/2007, nustatantis bendrąsias taisykles dėl Bendrijos finansinės paramos teikimo transeuropinių transporto ir energetikos tinklų srityse

(COM(2011) 659 galutinis – 2011/0301 (COD))

(2012/C 143/27)

Pranešėjas **Armin DUTTINE**

Europos Parlamentas, 2011 m. lapkričio 17 d., ir Taryba, 2011 m. gruodžio 12 d., vadovaudamiesi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 172 straipsniu, 173 straipsnio 3 dalimi ir 304 straipsniu, nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 1639/2006/EB dėl Konkurencingumo ir inovacijų bendrosios programos įsteigimo (2007–2013 m.) ir Reglamentas (EB) Nr. 680/2007, nustatantis bendrąsias taisykles dėl Bendrijos finansinės paramos teikimo transeuropinių transporto ir energetikos tinklų srityse

COM(2011) 659 final - 2011/0301 (COD).

Transporto, energetikos, infrastruktūros ir informacinės visuomenės skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto parengiamąjį darbą šiuo klausimu, 2012 m. vasario 3 d. priėmė savo nuomonę.

478-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2012 m. vasario 22–23 d. (2012 m. vasario 23 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 161 nariui balsavus už, 2 – prieš ir 10 susilaikius.

Ši nuomonė priklauso EESRK parengtų penkių nuomonių paketui dėl ***Europos infrastruktūros tinklų priemonės (EITP)*** ir jos gairių, kurias Europos Komisija paskelbė 2011 m. spalio mėn. Šį paketą sudaro nuomonė ***TEN/468*** dėl ***Europos infrastruktūros tinklų priemonės*** (pranešėjas Raymond HENCKS), ***TEN/469*** dėl Transeuropinių ***telekomunikacijų tinklų*** gairių (pranešėjas Antonio LONGO), ***TEN/470*** dėl Transeuropinės energetikos ***infrastruktūros*** gairių (pranešėjas Egbert BIERMANN), ***TEN/471*** dėl Transeuropinio ***transporto*** tinklo plėtros gairių (pranešėjas Stefan BACK) ir ***TEN/472*** dėl Projektų ***obligacijų*** iniciatyvos (pranešėjas Armin DUTTINE).

1. **Išvados ir rekomendacijos**

1.1 EESRK iš esmės pritaria Komisijos pasiūlymui sukurti projektų obligacijų leidimo rizikos pasidalijimo priemonę planuojamam bandomajam 2012–2013 m. etapui. Tačiau jis atkreipia dėmesį į su priemone susijusią riziką. Prieš pradedant taikyti šią priemonę naujam 2014–2020 m. biudžetiniam laikotarpiui, viešų plataus masto diskusijų metu reikėtų tęsti, intensyvinti ir kruopščiai įgyvendinti priemonės vertinimą. Šių diskusijų metu visų pirma reikėtų atsižvelgti į patirtį, įgytą įgyvendinant viešojo ir privačiojo sektorių projektus.

1.2 Siūlomos priemonės galimybės visų pirma susiję su svarbių investicijų į transporto, telekomunikacijų tinklų ir energetikos infrastruktūros projektus sutelkimu, kurie nepaprastai svarbūs stiprinant ekonomikos augimą, inovacijas, konkurencingumą ir darbo vietų kūrimą. Planuojamų projektų įgyvendinimas padės piliečiams konkrečiai pajusti Europos integracijos naudą ir sustiprins Europos idėją.

1.3 Tačiau Komitetas pastebi ir riziką, kylančią, visų pirma, dėl to, kad gali tekti padengti pradėtų investicinių projektų nuostolius. Komisijos pasiūlyme aiškiai apibrėžta ES biudžetui tenkanti rizika, tačiau jame daroma prielaida, kad Europos investicijų bankui nekyla papildomos rizikos, susijusios su kiekviena tarp EIB ir investuotojo pasirašyta sutartimi bei EIB vykdomu rizikos skaidymu visiems projektams. Komiteto nuomone, siekdamas užtikrinti, kad atsiradusi rizika nepadarytų žalos EIB kreditų reitingui ar reputacijai arba jo įprastų projektų inicijavimui ir įgyvendinimui, EIB, ir projektų obligacijų atveju, turėtų taikyti savo konservatyvius projektų rizikos vertinimo kriterijus. Ypač aiškiai turėtų būti apibrėžta rizika, kurią prisiima EIB ([1]), ir, reikalui esant, ji turėtų būti ribojama. Ypatingą dėmesį šiai galimybei apibrėžti riziką reikėtų skirti atsižvelgiant į jos taikymą naujajam ES finansinių metų 2014–2020 m. laikotarpiui, bandomojo etapo metu sukauptą patirtį.

([1]) Taip pat žr. Europos Komisija, Poveikio vertinimo valdyba, DG ECFIN – Poveikio vertinimas dėl pasiūlymo dėl reglamento dėl strategijos „Europa 2020“ projektų obligacijų iniciatyvos, C 2 punktas (2011 m. rugsėjo 15 d. projekto variantas) (Ref. Ares(2011)1012531 - 23.09.2011). Čia taip pat raginama tiksliau paaiškinti EIB tenkančią riziką.

1.4 EESRK pabrėžia, kad ES Komisijos pasiūlyme per mažai dėmesio skiriama klausimams, susijusiems su privačiomis lėšomis finansuotų infrastruktūros projektų skolų grąžinimu. Ypač kalbant apie transporto srities projektus, platesnėje viešojoje diskusijoje reikėtų apsvarstyti, kokios gali būti finansavimo naudotojų lėšomis pasekmės. Komitetas atkreipia dėmesį ir į tai, kad taip pat būtina užtikrinti, kad siūloma priemonė neprieštarautų politiniams sprendimams ir socialiniams susitarimams, kuriais siekiama tvarių ekonomikos, aplinkos apsaugos ir socialinių tikslų. Siekiant inicijuoti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės projektus reikia stengtis išvengti klaidingų paskatų. Todėl EESRK pakartoja savo poziciją, kad viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės projektų skolos kriterijai turi būti tokie pat kaip įprastų projektų, kurie vykdomi organizuojant viešuosius pirkimus.

1.5 Komitetas mano, kad pasiūlymu sukurti projektų obligacijų leidimo rizikos pasidalijimo priemonę galima pritraukti tik dalį trūkstamų investicijų į skubiai reikalingus infrastruktūros projektus. Todėl jis atkreipia dėmesį į būtinybę viešojo sektoriaus investicijoms panaudoti papildomus pajamų šaltinius. Šiuo atžvilgiu Komitetas primena apie pasiūlymus įvesti finansinių sandorių mokestį.

2. Įžanga

2.1 2011 m. spalio 11 d. Europos Komisija pateikė keletą pasiūlymų dėl teisės aktų ir neteisinių priemonių dėl transeuropinių transporto, energetikos ir telekomunikacijų tinklų bei infrastruktūros plėtros pagal Europos infrastruktūros tinklų priemonę, kuriuose daugiausia dėmesio skiriama naujajam 2014–2020 ES finansinių metų laikotarpiui Pasiūlymuose visų pirma nagrinėjamos su nurodytomis sritimis susijusių projektų tinkamumo gairės, projektų atranka, trūkstamų investicijų dydis ir naujos finansavimo priemonės. Šioje nuomonėje dėmesys sutelkiamas į finansavimo klausimus; dėl kitų aspektų EESRK rengia kitas nuomones ([2]).

2.2 Šioje nuomonėje nagrinėjamas pasiūlymas dėl teisės akto apima šiuos aspektus: išplėsti Konkurencingumo ir inovacijų bendrosios programos dabartiniam ES biudžeto laikotarpiui (2007–2013 m.) taikymo sritį, kad apimtų investicijas į plačiajuosčio ryšio infrastruktūrą bei sukurti projektų obligacijų rizikos pasidalijimo priemonę sukūrimą informacijos ir ryšių technologijų (IRT) ir plačiajuosčio ryšio srities projektams bei transeuropiniams transporto ir energetikos tinklams (TEN-T ir TEN-E).

2.3 Atsižvelgiant į finansų ir ekonomikos krizės sukeltus sunkumus, siūlomos priemonės tikslas yra pasitelkiant privatų kapitalą finansuoti ilgalaikes investicijas. Tokiu būdu kapitalo rinkose ketinama pritraukti papildomų lėšų ilgalaikiams infrastruktūros projektams. Siūloma priemonė yra projektų obligacijų rizikos pasidalijimo priemonė. Taikant šią priemonę, iš ES biudžeto Europos investicijų bankui skiriamomis lėšos EIB sudaroma galimybę teikiant skolintą subordinuotą kapitalą arba subordinuotas garantijas sumažinti obligacijų turėtojų kredito riziką.

2.4 Teisinę galią turinti priemonė skirta bandomajam etapui 2012–2013 m. Per šį laikotarpį turi būti išbandytas rizikos pasidalijimo priemonės poveikis pritraukiant investicines lėšas iš privačių šaltinių.

2.5 Riziką tarpusavyje dalijasi ES ir EIB. ES biudžeto įnašas apsiriboja 230 mln. eurų. 2012 ir 2013 m. TEN-T projektams ketinama skirti iki 200 mln. eurų, TEN-E projektams – iki 10 mln. eurų ir investicijoms į IRT ir plačiajuosčio ryšio infrastruktūrą – iki 20 mln. eurų.

2.6 Manoma, kad subsidijos iš ES biudžeto leis EIB padengti visų įgyvendintų projektų vadinamojo „pirmojo nuostolio“ kredito riziką. Tikslus didžiausios EIB prisiimamos rizikos dydis bus nustatomas sutartimi kiekvienam atskiram projektui. Teoriškai, didžiausia EIB prisiimama rizika atitinka sudarytų sutarčių sumą, iš kurios atimamos iš ES biudžeto gautos lėšos. Nors EK pasiūlyme dėl teisės akto yra nustatyta didžiausia ES biudžeto išteklių, iš kurių galima dengti nuostolius, riba, tačiau visiems įgyvendinamiems projektams EIB nominali rizikos riba nėra nustatyta, nes pasiūlyme teigiama: „Likusią visų veiksmų riziką prisiima EIB“. EIB privalo pati apibrėžti likusią veiksmų riziką atlikdama savo rizikos analizę.

2.7 Europos Komisija šia priemone siekia pritraukti papildomas, visų pirma, privačių investuotojų lėšas ir tokiu būdu siekia sverto poveikio. Pirmiausia orientuojamasi į draudimo įstaigas, pensijų fondus ir nepriklausomus turto fondus, ieškančius saugių ir ilgalaikių investavimo galimybių.

2.8 Bandomojo etapo laikotarpiu finansavimas iš ES biudžeto bus vykdomas tik perskirstant esamus asignavimus. Visų pirma šiam tikslui bus pritrauktos dar nepanaudotos jau sukurtos TEN transporto projektams skirtos paskolų garantijų priemonės (*Guarantee instrument for TEN-Transport projects*, LGTT) lėšos.

2.9 Tuo tarpu, kai taikant jau egzistuojančią rizikos pasidalijimo priemonę LGTT, EIB dengia komercinių kreditorių (bankų) riziką, šis svarstomas pasiūlymas dėl teisės akto yra susijęs su EIB dengiama investuotojų į obligacijas rizika. Abiem atvejais kalbama apie infrastruktūros projektus

([2]) EESRK nuomonė dėl Europos infrastruktūros tinklų priemonės; EESRK nuomonė dėl Transeuropinių telekomunikacijų tinklų gairių; EESRK nuomonė dėl transeuropinio transporto tinklo plėtros gairių (Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 130).

įgyvendinančių projektų bendrovių įsiskolinimo rizikos apribojimą, tačiau faktiškai tai dažniausiai taikoma projektų finansavimui naudojamoms investicijoms ir kitiems viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės projektams. Tokiais atvejais, dažniausiai projektų rėmėjai, pavyzdžiui, statybos bendrovės, infrastruktūros fondai, operatoriai ir, kai kuriais atvejais, valstybinės įmonės, prisiima atsakomybę ne tik už statybą, bet ir už eksploatavimą, planavimą, ir, ypač, investicinių projektų finansavimą.

2.10 Bandomajame etape tinkamų finansuoti projektų atranka dar neįvyko. Paramą teikti numatoma trims–vienuolikai TEN-T, vienam TEN-E ir vienam arba dviems IRT ir plačiajuosčio ryšio srities projektams. Įvertinus bandomoje etapo metu sukauptą patirtį reikėtų padaryti išvadas naujam, 2014–2020 m., ES finansinių metų laikotarpiui.

2.11 Pasiūlyme dėl teisės akto ir susijusiuose dokumentuose Europos Komisija tik užsimena apie skolos grąžinimo aspektus. Tačiau viename EIB dokumentų, kuriame kalba eina apie patirtį, įgytą taikant LGTT, aiškiai pasakyta, kad ši rizikos pasidalijimo priemonė ypač tinka projektams, kurie finansuojami naudotojų lėšomis ([3]). Tikimasi, kad tokia pati situacija bus ir su projektais, kuriems taikomas šis pasiūlymas dėl teisės akto.

3. **Bendrosios pastabos**

3.1 EESRK iš esmės pritaria Komisijos pasiūlymui sukurti projektų obligacijų leidimo rizikos pasidalijimo priemonę planuojamam bandomajam 2012–2013 m. etapui. Komitetas atkreipia dėmesį į toliau išvardytas galimybes ir riziką bei pateiktus pasiūlymus ir sąlygas, ypač susijusias su tolesniu priemonės taikymus pasibaigus bandomajam etapui.

3.2 Galimybės – tai, pirmiausia, proga pritraukti papildomas investicijas, taip padidinant ES biudžeto poveikį. Tai galėtų būti svarbus augimo ir naujovių skatinimo veiksnys, padedantis kurti konkurencingesnę Europos ekonomiką, siekti strategijos „Europa 2020“ tikslų, išsaugoti esamas ir kurti naujas darbo vietas. Planuojamų projektų įgyvendinimas padės piliečiams konkrečiai pajusti Europos integracijos naudą ir sustiprins Europos idėją.

3.3 Vis dėlto Komitetas atkreipia dėmesį į riziką ir pažymi, kad tarp sverto poveikio masto ir valdžios institucijų prisiimamos rizikos esama tiesioginio ryšio. Ši rizika, visų pirma, kyla dėl to, kad gali tekti padengti pradėtų investicinių projektų nuostolius. Komisijos pasiūlyme aiškiai apibrėžta ES biudžetui tenkanti rizika, tačiau jame daroma prielaida, kad Europos investicijų bankui nekyla papildomos rizikos, susijusios su kiekviena tarp EIB ir investuotojo pasirašyta sutartimi bei EIB vykdomu rizikos skaidymu visiems projektams. Komiteto nuomone, siekiant užtikrinti, kad atsiradusi rizika nepadarytų žalos EIB kreditų reitingui ar reputacijai arba jo įprastų projektų inicijavimui ir įgyvendinimui, būtų tikslinga, remiantis aiškiu EIB prisiimamos rizikos įvertinimu, nustatyti pagrįstas rizikos pasidalijimo priemonės naudojimo ribas pagal EIB prisiimamos rizikos laipsnį. Ypač aiškiai turėtų būti apibrėžta rizika, kurią prisiima EIB ([4]), ir, reikalui esant, ji turėtų būti ribojama. Ypatingą dėmesį šiai galimybei apibrėžti riziką reikėtų skirti tada, kai įvertinus bandomojo etapo metu sukauptą patirtį, priemonė bus taikoma naujajam ES finansinių metų 2014–2020 m. laikotarpiui.

3.4 ES Komisijos pasiūlymo vertinimas priklauso nuo įvairių politinių tikslų, kurių siekia valdžios institucijos atstovaudamos visuomenės interesams, ir projektų obligacijų pirkėjų finansiniams interesams. Jie gali lygiai taip pat sutapti, ir lygiai taip pat prieštarauti. EESRK rekomenduoja prieš pradedant įgyvendinti naują priemonę, ypač 2014–2020 m. biudžeto laikotarpiu, tęsti ir intensyvinti viešas diskusijas apie galimybes ir riziką. Šiose diskusijose visų pirma turėtų būti atsižvelgta į įgytą patirtį, susijusią su projektų finansavimu ir viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės projektų įgyvendinimu.

3.5 EESRK nurodo, kad projektų finansavimo įgyvendinimas verčia grąžinti projekto skolą pasinaudojus su projektu susijusiomis pajamomis, todėl finansavimo naudotojų lėšomis klausimas tampa ypač aktualus. Nors energetikos ir telekomunikacijų sektoriams šio pobūdžio finansavimas dėl liberalizavimo ir privatizavimo jau ir dabar būdingas, kol kas jis panaudotas vos keleto valstybių narių transporto, ypač variklinių transporto priemonių, sektoriuje ir pirmiausia greitkeliuose. Šią galimą pasekmę būtina aptarti platesnėje viešojoje diskusijoje prieš pradedant įgyvendinti planuojamus transporto projektus.

3.6 EESRK ragina apsvarstyti galimybę projektų obligacijas sudaryti taip, kad jas galėtų įsigyti ne tik instituciniai investuotojai, bet ir mažesnes santaupas turintys asmenys.

3.7 Įgyvendinant planuojamą rizikos pasidalijimo priemonę turėtų būti siekiama ne tik kuo didesnio sverto poveikio ir pritraukti papildomų investicinių lėšų iš privačių šaltinių; taip pat būtina užtikrinti, kad siūloma priemonė neprieštarautų politiniams sprendimams ir socialiniams susitarimams, kuriais siekiama tvarių ekonomikos, aplinkos apsaugos ir socialinių

([3]) Žr. Europos investicijų bankas: TEN transporto projektams skirta paskolų garantijų priemonė – Vidurio laikotarpio įvertinimas (2011 m.), Liuksemburgas, 2011 m. liepos 14 d., 4 psl.

([4]) Taip pat žr. Europos Komisija, Poveikio vertinimo valdyba, DG ECFIN, C 2 punktas (žr. 1 išnašą).

tikslų ([5]). Projektų obligacijomis įgyvendinant investicinius projektus, neturi būti, pavyzdžiui, ignoruojami socialiniai, aplinkos apsaugos ir kokybės standartai. Įgyvendinant tokius projektus turi būti tinkamai atsižvelgta į statybų ir techninės priežiūros kokybę, aplinkos tvarumą; kolektyvinių susitarimų ir darbo vietos principo laikymąsi; būtinybę remti mažąsias ir vidutines įmones, skatinti naujoves, sąnaudas skaičiuoti pagal gyvavimo ciklo sąnaudas; į socialines ir aplinkos apsaugos sąlygas atsižvelgti rengimo etape ([6]); ir būtinybę užtikrinti prieigą neįgaliems asmenims, su sąlyga, kad šie veiksniams yra objektyvių įrodymų ir jie yra grindžiami nediskriminuojančiais kriterijais. Būtina užtikrinti, kad naudotojams nebūtų nustatyti pernelyg dideli mokesčiai, ypač tiems naudotojams, kuriems tam tikra transporto infrastruktūra tenka naudotis dažniau arba net kasdien, ir ypač jei nėra alternatyvios infrastruktūros.

3.8 Atsižvelgdamas į šiuos reikalavimus, EESRK ragina projektų obligacijų iniciatyvos bandomąjį etapą tęsti ir gilinti pagal įvairius socialinius aspektus gerokai iki politinio sprendimo įgyvendinti projektų obligacijų rizikos pasidalijimo priemonę naujuoju 2014–2020 m. ES biudžeto laikotarpiu. Toks įvertinimas taip pat turėtų būti atliekamas pasinaudojus LGTT įgyta patirtimi. Visų pirma, projektų rėmimas, lėšų paskirstymas ir tokiu būdu inicijuoti investicijų srautai turi būti skaidrūs; tam bus reikalinga nuolatinė veiklos rezultatų peržiūra ir stebėsena realiuoju laiku, kad išvadas būtų galima padaryti laiku. Vertinime turėtų dalyvauti politinius sprendimus Europos, nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmeniu priimantys asmenys, socialiniai partneriai ir pilietinės visuomenės organizacijos, mokslinės, aplinkos ir vartotojų apsaugos organizacijos, socialiniai judėjimai, taip pat EESRK ir Regionų komitetas. Europos teisės aktų leidėjas sprendimą turėtų priimti iki naujojo biudžeto laikotarpio. EESRK manymu, ES Komisijos dokumentuose pateiktu siūlymu vertinimą atlikti ne anksčiau kaip 2016–2017 m. būtų per vėlu.

3.9 Dėl investicinių projektų refinansavimo – finansinės prievolės, kurios tenka valdžios institucijoms finansuojant projektus ir viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės projektus, kai skolos grąžinimas yra garantuojamas valstybės lėšomis, yra lygiavertės prievolėms dėl įprastu būdu finansuojamų projektų, kurie vykdomi organizuojant viešuosius pirkimus. Siekiant garantuoti reikalingą biudžeto skaidrumą, išvengti papildomos biudžeto rizikos ir klaidingų paskatų viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės projektams inicijuoti ir užtikrinti, kad kompetentingos valdžios institucijos galėtų laisvai pasirinkti tarp viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės ir įprastu būdu finansuojamų projektų, EESRK pakartoja, kad viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės projektų skolos kriterijai turi būti tokie pat, kaip įprastų projektų, kurie vykdomi organizuojant viešuosius pirkimus ([7]).

3.10 Kitaip nei kai kurie transporto projektai, daug energetikos ir telekomunikacijų infrastruktūros projektų ES paprastai yra finansuojami iš privačių lėšų ir refinansuojami iš reglamentuojamų naudojimo mokesčių. Tai taikoma ir bendrai tinklų infrastruktūrai. Šiuo atžvilgiu EESRK svarsto, kokius papildomus projektus Europos teisės aktų leidėjas tikisi paskatinti pagal siūlomą finansinę priemonę, kurios greičiausiai nebus galima visiškai refinansuoti iš reglamentuojamų naudojimo mokesčių. Komiteto nuomone, turėtų būti pateiktas išsamus kiekvieno siūlomo energetikos arba telekomunikacijų projekto pagrindimas, paaiškinant, kam jis reikalingas ES vystymuisi, nepaisant to, kad nėra refinansavimo galimybių. Absoliučiai svarbu, kad tokius projektus tikrintų Europos teisės aktų leidėjas.

4. **Konkrečios pastabos**

4.1 Siūloma rizikos pasidalijimo priemonė yra galimas Europos Komisijos nurodytų problemų, t. y. nepakankamų viešojo sektoriaus investicijų, to, kad esama dar neinvestuoto kapitalo, ypač tarp institucinių investuotojų, sprendimas. Vis tik kyla įvairių techninių klausimų, į kuriuos būtina atsakyti ir kartu įvykdyti 3 skyriuje išdėstytus politinius reikalavimus. Komisija rekomenduoja šiuos klausimus išsiaiškinti iki siūlomos rizikos pasidalijimo priemonės sukūrimo ar bent iki to laiko, kai ji bus pradėta taikyti naujuoju ES 2014–2020 m. biudžeto laikotarpiu.

4.2 Apskritai EESRK laikosi požiūrio, kad EIB ir ES biudžetas neturėtų vien tik padengti rizikos, jis taip pat turėtų turėti teisę gauti atitinkamą pelno dalį („sąžiningas rizikos dalijimasis“). Tai turėtų būti užtikrinta sistemingai laikantis EIB rizikos ir kainų politikos ir kitų šiame dokumente pasiūlytų priemonių, kad rizika EIB būtų ribota.

([5]) CER konsultacijose pateikė panašias skeptiškas pastabas dėl siūlomos rizikos pasidalijimo priemonės įgyvendinimo geležinkelių sektoriuje, žr. Konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais dėl strategijos „Europa 2020“ projektų obligacijų iniciatyvos, Europos geležinkelių ir infrastruktūros bendrovių bendrijos (angl. CER) atsakymą, 2011 m. gegužės 6 d., paskelbta: http://ec.europa.eu/economy_finance/consultation/written_responses_en.htm.

([6]) Taip pat žr. EESRK nuomonę dėl Europos viešųjų pirkimų rinkos, OL C 318, 2011 10 29, p. 113.

([7]) EESR nuomonė „Privačiosios ir viešosios investicijos“, OL C 51, 2011 2 17, p. 59; taip pat žr. Bendruomenių rūmų Iždo išrinktojo komiteto ataskaitą „*Private finance initiative, Seventeenth Report of Session* 2010–2012“, Londonas, 2011 m. liepos 18 d., kurioje teigiama, kad tai, jog projektai pagal privačiojo finansavimo iniciatyvas arba viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę nėra įtraukiami į valstybės skolos rezultatų skaičiavimą lemia klaidingas paskatas kurios prieštarauja geriausio ekonominio pasiūlymo principui. JK Bendruomenių rūmų iždo komiteto pirmininkas Parlamento narys (konservatorius) Andrew Tyrie aiškiai ragina tokius projektus įtraukti į fiskalines taisykles (žr. http://www.parliament.uk/business/committees/committees-a-z/commons-select/treasury-committee/news/pfi-report/).

4.3 Tikslus suinteresuotųjų subjektų vaidmuo nėra iki galo aiškus; ypač neaišku, kas pakeis obligacijų draudikus (draudžiančius nuo vienos rūšies rizikos) kaip vieną kontroliuojantįjį kreditorių ir kaip tai bus padaryta. Kalbant apie tai, visų pirma neaišku koks vaidmuo tokiu atveju teks EIB. Tai turės būti nustatyta būsimuose susitarimuose su investuotojais ir sutartyje tarp Komisijos ir EIB. Todėl EESRK ragina Europos teisės aktų leidėją patikslinti techninius rizikos pasidalijimo tvarkos aspektus ir EIB atliekamos kontroliuojančiojo kreditoriaus funkcijos apimtį būsimame teisėkūros procese, bent jau prieš pradedant taikyti priemonę naujajam ES 2014–2020 m. biudžeto laikotarpiui, kad investuotojams ir valdžios institucijoms būtų suteikta daugiau tikrumo. Planuojama rizikos pasidalijimo priemonė niekuomet neturi kelti rizikos EIB kreditų reitingui ir reputacijai.

4.4 Patirtis, įgyta įgyvendinant LGTT projektus, turėtų būti sistemiškai įvertinta pagal 3 skirsnyje išdėstytus kriterijus, kad būtų galima padaryti išvadas dėl tinkamos projektų pagal projektų obligacijų rizikos pasidalijimo priemonę sandaros ir išvengti neigiamų padarinių ([8]). Šiuo tikslu būtina išaiškinti nuomonių skirtumus, atsiradusius, kai viešojo ir privačiojo sektorių projektus vertina įvairūs suinteresuotieji subjektai.

4.5 Atsižvelgdamas į teigiamą ir, dažnai, neigiamą patirtį bei riziką, susijusią su projektų finansavimu ir viešojo ir privačiojo sektorių projektais (derybų dėl susitarimų trukmę, susitarimų nuostatų ir šalių santykių sudėtingumą, taip pat netikrumą dėl poveikio paklausai), EESRK svarsto, ar nebūtų geriau, jei valstybių biudžetams reikiamų išteklių investiciniams projektams vykdyti būtų skiriama pagal įprastas viešųjų pirkimų procedūras ([9]). Šiuo atžvilgiu Komitetas palankiai vertina Komisijos pasiūlymą įvesti finansinių sandorių mokestį ir pakartoja, kad remia tokio pobūdžio valstybės biudžetų pajamų šaltinio įvedimą ([10]).

4.6 EESRK taip pat norėtų šiuo atžvilgiu pažymėti, kad projektų obligacijų emisija pati savaime dar negarantuos tokį investavimo lygį, kurį Komisija nustatė kaip būtiną pagal Europos infrastruktūros tinklų priemonę. Todėl jis rekomenduoja viešojo sektoriaus investicijoms panaudoti papildomus pajamų šaltinius.

2012 m. vasario 23 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto pirmininkas

Staffan NILSSON

([8]) Dėl šio aspekto taip pat žr. Europos investicijų banko op. cit. (žr. 3 išnašą), nors šiame dokumente nėra nagrinėjami kai kurie 3 skirsnyje išdėstyti kriterijai.

([9]) Ši geriausio ir antro pagal gerumą sprendimo taip pat pateikiama Europos geležinkelių ir infrastruktūros bendrovių bendrijos (angl. CER) atsakyme, pateiktame per konsultacijas dėl aptariamo pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo teisės akto. Žr. CER op. cit. (žr. 5 išnašą).

([10]) EESRK nuomonė „Finansinių sandorių mokestis“, OL C 44, 2011 2 11, p. 81 ir EESRK nuomonė „De Larosière grupės ataskaita“, OL C 318, 2009 12 23, p. 57.